

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

Kerstfeest in Adventtijd

*"En Maria zeide: Mijn ziel maakt groot den Heere,
En mijn geest verheugt zich in God mijn Zaligmaker;
Omdat Hij de nederheid Zijner dienstmaagd heeft aangezien"*

Lukas 1:46, 47 en 48a

Maria de moeder des Heeren mocht Kerstfeest vieren toen het nog geen Kerstfeest was. Kerstfeest in Adventtijd!

En wat was de grond dan van haar Kerstfeestviering?

Maria had een belofte ontvangen. De heilsbelofte dat de Messias geboren zou worden. Dat de Messias uit haar geboren zou worden. Zij kon, zij durfde dat eerst niet te geloven. *"Hoe zal dat wezen"*, zo riep zij vol verwondering uit. Toen werd dat wonder haar verklaard door het werk van de Heilige Geest. En als met onuitwisbare schrift werd het in haar geschreven: *"Want geen ding zal bij God onmogelijk zijn"*.

Als de Heere door Zijn Geest zo overreedt, zo overtuigt, dan kan het niet anders, maar dan breekt het geloof door. Dat geloof deed Maria dan ook getuigen: *"Zie de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar Uw woord"*.

Dat geloof bracht ook die lofzang in haar hart: *"Mijn ziel maakt groot den Heere, en mijn geest verheugt zich in God, mijn Zaligmaker, omdat Hij de nederheid Zijner dienstmaagd heeft aangezien"*.

Wat een voorrecht zo Kerstfeest te vieren in het geloof. Dat geloof maakt God groot als de Bron en Oorzaak van alle heil en zaligheid.

Dat geloof ziet het wonder van Bethlehem verklaard in de eeuwige vredesgedachten Gods.

Dan valt op het Kerstfeest niets in de mens maar alleen in God Drie-enig te roemen. Dat geloof leert zelfs in de belofte dat Kind omhelzen in de toeëigening voor het hart. Zo sprak

Maria over HAAR Zaligmaker. Dat Kind moest nog wel geboren worden, maar reeds vóór de geboorte omhelste zij dat Kind als haar persoonlijk bezit. Dat geloof leert ook belijden eigen onwaardigheid.

Zo sprak Maria over haar lage staat.

Ach, zij behoorde niet tot de rijken en aanzienlijken van deze aarde. Zij behoorde maar tot de verachte en vergeten burgers van Nazareth.

Haar volk had ook alle luister en heerlijkheid verloren. . . Maar God had haar opgezocht in haar lage staat. En in die lage staat had de Heere haar de belofte gegeven van het grootste goed.

Zo brengt het gelovig Kerstfeest vieren tot verwondering!

Hoe kan het. En dat voor zulk één als ik ben! Moge het zo Kerstfeest worden ook in ons hart. Zulk een Kerstfeest kan alleen geleerd worden in een kinderlijk geloof. Dan is er geen andere grond voor dat geloof dan de belofte Gods. En nu kreeg Maria een belofte in haar lage staat, in die staat waarin zij en haar volk dreigden om te komen. Zo komt de Heere nog met Zijn beloften tot de lage staat van onze geestelijke verlorenheid en des doods waardigheid. Dan moet in die lage staat wel worden geleerd: O Heere, ik ben Uw gramschap dubbel waardig. Maar dan wordt dit juist de prediking van de rijke belofte Gods: *"Ik heb geen lust aan uw dood, maar ik heb lust aan uw leven. Ik wil niet dat gij in het verderf nederdale. Ik heb verzoening voor u gevonden"*.

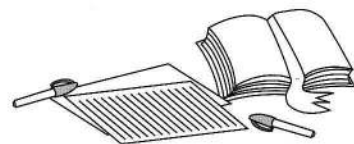
Dan wijzen Advent en Kerstfeest heen naar dat Kind, Wiens naam is Zaligmaker!

Dan is in ons de dood, maar in dat Kind ligt een volkomen verlossing.

De Heere moge ons door Zijn Geest Kerstfeest leren vieren in het geloof.

Dan leert het geloof ook spellen dat woord: MIJN ZALIGMAKER.

Wijlen Ds. M. Baan

VAN DE REDACTIE

Inhoud

In deze aflevering van ons blad plaatsen we een adventsmeditatie van wijlen ds. M. Baan over Lucas 1:46,47 en 48a. Ds. P. den Butter bepaalt ons opnieuw bij datgene wat niet gezegd wordt en gaat terecht in op datgene wat in de krant is verschenen over de verhouding van onze kerken met de Geref. Kerken Vrijgemaakt, Ds. M.C. Tanis schrijft verder over de zelfbeproeving die noodzakelijk is als het gaat over het Heilig Avondmaal. Ook is een vervolgartikel opgenomen in de serie "kostbare middelen tegen satans listen." Ds. K. Visser schrijft voor de jeugd over de Dordtse Leeregels. In dit nummer van ons blad treft u ook een verslag aan van het 50 jarig dubbeljubileum van de fam. Vlietstra en een verslag van de intrede en bevestiging van ds. A. van der Zwan in Sliedrecht.

Verschijningsdatum volgend nummer.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. 19 december verschijnen. Copy graag binnen de donderdag een week voor de verschijningsdatum. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

Vragenrubriek.

Het is de bedoeling om onder dit kopje een nieuwe rubriek te openen waarin vragen behandeld zullen worden van lezers op allerlei gebied. Al meer dan eens is hier vraag naar geweest. We menen op deze wijze in een behoefte te kunnen voorzien. Wat staat ons voor ogen? We denken bijvoorbeeld aan vragen op leerstellig

en ethisch gebied alsook vragen betreffende het geestelijke leven. Maar hebt u of heb jij mogelijk een vraag op een ander terrein, dan zullen we ook proberen daar een antwoord op te geven.

De vragen kunnen opgestuurd worden naar Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk. Indien de commissie van redactie het beter vindt dat een bepaalde vraag persoonlijk wordt beantwoord, zal dit op deze wijze plaatsvinden. We hopen dat u daar begrip voor hebt.

AvH.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C,

2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting

Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 6 dollar per jaar.

Advertenties € 0,35 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

LUISTEREN NAAR WAT NIET GEZEGD WORDT - 4

Over Gods genadige verkiezing wordt meer dan eens in de prediking gezwezen. Het onderwerp ligt te moeilijk en het is voor de mens met zijn gevoel van 'waardigheid' te vernederend. Het werpt hem terug op genade en genade alleen en dat is iets waar we het niet zo direct mee eens zijn. Daar moeten we voor 'ingewonnen' worden. Maar het gevolg is wel dat de prediking op deze manier geen recht meer doet aan het genadekarakter van het heil.

Dat is ook het geval als een andere bijbelse waarheid meer en meer verzwegen wordt, namelijk die van de absolute en totale verdorvenheid van de mens. Laten we daar ook eens bij stilstaan.

De mens is verdorven

De religie die ons in de Bijbel wordt gepredikt is een zondaars-religie. Uitgangspunt ervan is dat de mens een gevallen schepsel is, die in zijn gevallen staat onbekwaam is tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Zo omschrijft de Heidelbergse Catechismus de situatie waarin elk mens verkeert. En dit gaat regelrecht terug op het getuigenis van de Schrift zelf. We kunnen denken aan een woord als Gen. 6:5, waar we lezen dat het gedichtsel van de gedachten van het hart van de mens te allen dage alleen boos is. Een dergelijk woord laat geen enkele twijfel over. Net zo min is dat het geval bij een woord als Gen. 8:21: 'want het gedichtsel van 's mensen hart is boos van zijn jeugd aan'.

Een getuigenis als dat van de Heere Jezus in Mark. 7:21-23 laat ons al evenmin in het onzekere. 'Want van binnen uit het hart der mensen komen voort kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen, dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, een boos oog, lastering, hovaardij, onverstand.

Al deze boze dingen komen voort van binnen en ontreinigen de mens'. En er zijn meer schriftwoorden, die ons voor dezelfde onthullende en pijnlijke werkelijkheid plaatsen.

De mens deugt niet. Hij deugt helemaal niet. Hij is zozeer in de greep en onder de macht van de zonde gekomen, dat hij met recht een dienst-knecht, een slaaf van de zonde genoemd kan worden.

Deze boodschap is inderdaad zeer vernederend. Vooral in een tijd waarin zoveel nadruk gelegd wordt op de menselijke waardigheid en mensenrechten, e.d. Geen wonder dat de mens tegen zo'n boodschap in verzet komt. Zijn eer wordt aangetast. Aan zijn gevoel van waardigheid wordt geen recht gedaan. Moet ik het met dit oordeel eens worden? Moet ik zo diep voor God leren buigen?

Hoe zit het dan met de goede eigenschappen die een mens toch zeker ook nog heeft? En als hij nu zijn best doet om fatsoenlijk te leven en niemand te kort te doen? En als hij bovendien ook nog godsdienstig is en in de wegen des Heeren probeert te gaan? En daarbij ook nog in de Bijbel gelooft? Dat zijn toch dingen die betekenis hebben? Of niet soms? Ik hoef toch niet te geloven, dat er niets van mij deugt? Zo erg is het toch niet met de mens?

Nee, de boodschap van de totale verdorvenheid van de mens maakt de Bijbel niet populair.

Dat was vroeger ook al zo. Als God Zijn profeten tot Israël zond om Zijn volk aan hun zonden te herinneren en hen tot een breken met de zonde op te roepen, kwam die boodschap hard aan. Te hard. En men keerde zich ervan af. Van de profeten werd verwacht dat ze zachte dingen zouden spreken. Dat ze zouden erkennen, dat er ook nog wel wat goeds van de mens te zeggen valt. En diezelfde ingeboren afkeer van een scherp-ontdekkende en onthullende prediking is er altijd gebleven. Die is er ook vandaag.

Er is dan ook een prediking die het over een andere boeg heeft gegooid. Deze pijnlijke waarheid komt daar niet in voor. Of, als er wel aan herinnerd wordt, dan is het omsluiend en daardoor onduidelijk. Het doet dan geen pijn meer en de mensen worden er niet boos over. Bij het luisteren naar deze prediking moet de ontdekking gedaan worden, dat er dingen zijn die niet gezegd worden.

En doordat die dingen niet gezegd worden, wordt de gemeente oneerlijk voorgelicht. In de poging om niemand te ergeren en voor het hoofd te stoten, wordt ook niemand meer eerlijk voor de werkelijkheid geplaatst en mensen krijgen de indruk dat het met de zonde nog wel meevalt.

Geen wonder dat zo'n prediking de oppervlakkigheid in de hand werkt en dat mensen op deze wijze ook nooit het rechte zicht op de dood van de Heere Jezus krijgen, waardoor ook hun 'geloof' een erg oppervlakkig geloof is. Het zal zo ook nooit als een wonder beleefd worden dat God in Christus naar verloren en verdorven zondaren omziet. En weer moet de conclusie zijn, dat zo het genade-karakter van het heil verborgen blijft.

Wedergeboorte

Met het bovenstaande hangt ten nauwste samen de bijbelse boodschap omtrent de noodzakelijkheid van de wedergeboorte. Daarover sprak Jezus met Nicodemus (Joh. 3). Trouwens, ook in de woorden der profeten, die over de besnijdenis des harten en over het ontvangen van een vlesens hart spreken, gaat het over deze zaak. Het kan trouwens niet anders. Is de mens werkelijk door en door verdorven, zodat gezegd moet worden dat we dood zijn in de misdaden en de zonden, dan moet hij levend gemaakt worden. Opnieuw geboren moet hij worden. Een nieuw scheepsel moet God hem maken. Ja, dat moet God doen, want Hij is de Enige die het kan doen.

Dan dient dus plaats te vinden wat in III/IV, 12 van de Dordtse Leerregels aangeduid wordt als een werk dat God zonder ons in ons werkt. 'Het is een gans bovennatuurlijke, een zeer krachtige en tegelijk zeer zoete, wonderbare, verborgen en onuitsprekelijke werking'. En in III/IV, 11 wordt gezegd, dat als God met de krachtige werking van Zijn Geest binnendringt in de binnenste delen van de mens, Hij het hart, dat gesloten is, opent en vermurwt wat hard is en besnijdt wat onbesneden is, enz.

Bij wie moet dat wonder plaats vinden? Op die vraag mag de prediking het antwoord niet schuldig blijven. Eerlijke, schriftuurlijke prediking zal het elk mens voorhouden: Gijlieden

moet wederom geboren worden. Dat geldt zonder uitzondering alle mensen. Dat geldt ook binnen de gemeente, die we de verbondsgemeente mogen noemen. De noodzaak daarvan wordt niet opgeheven door het verbond en het teken en zegel van dat verbond, de doop. Het begin van het formulier voor de bediening van de doop stelt dat ook duidelijk: Wij kunnen in het rijk van God niet komen tenzij wij van nieuws geboren worden.

Maar hier dient opnieuw scherp geluisterd te worden. Immers, hoe vaak gebeurt het niet dat de boodschap van de noodzaak van de wedergeboorte verdwijnt achter een opsomming van wat God al gedaan heeft toen Hij Zijn verbond oprichtte en de beloften van het verbond deed horen? Hoe vaak wordt het teken van het verbond niet zo sterk geaccentueerd dat op z'n minst de indruk gewekt wordt dat het met die doop al een heel stuk goed gekomen is in ons leven? Wedergeboorte lijkt dan alleen nog nodig voor heidenen, die ver van het verbond ter wereld kwamen. Maar verbondskinderen... die zijn toch al kinderen Gods? Laten ze er dan voor zorgen dat ze het blijven en laten ze nu ook zo leven.

Wat gebeurt er op die manier? Mensen worden op een valse grond gerust gesteld. In de hand wordt gewerkt, dat er straks mensen zullen zijn, die menen dat zij kunnen ingaan, tot wie de Heere echter zeggen zal: Ik heb u nooit gekend. Mensen worden van Christus en van het geloof in Hem afgehouden. Als het verbond en de doop mij toch al redden - nee, niemand durft het zo te preken, maar de indruk wordt nochtans gewekt en de mensen gaan het zo geloven - dan heb ik toch geen Zaligmaker meer nodig? En alweer wordt geen recht gedaan aan het genade-karakter van het heil.

Luisteren naar wat niet gezegd wordt is onthullend. Het is niettemin nodig. Is dat alles? Nee, nog is het einde niet.

ds. P. den Butter

KOSTBARE MIDDELEN TEGEN SATANS LISTEN- 12

De vijfde list van de satan is dat hij de gelovigen inblaast dat hun strijd niet alleen bij hen, maar ook bij hui-chelaars gevonden wordt.

Er is echter een groot verschil tussen de strijd in de gelovigen en de strijd in

de goddelozen. Dat verschil is net zo groot als het verschil tussen licht en duisternis. Luther zegt: De borsten van de duivel zijn vol leugens. Wat is dan het verschil tussen de strijd in de gelovigen en de strijd in de goddelozen?

a De gehele gesteldheid van de ziel van een gelovige is tegen de zonde. De goddelozen veroordelen de zonde wel met de mond, maar het hart gaat ernaar uit.

b Een ware gelovige strijdt tegen alle zonde, tegen grote en kleine, tegen zonden waar men voordeel van heeft en tegen zonden waar men nadeel van ondervindt. Gods kind weet dat alle zonden hatelijk zijn voor God. Het is Gods kind niet genoeg tegen één zonde te strijden, maar hij wil tegen alle zonden strijden. Gods kind wil niet alleen bepaalde zonden kruisigen, maar alle zonden kruisigen. De goddelozen strijden wel tegen bepaalde zonden, maar niet tegen alle zonden. Goddelozen vallen sommige zonden aan, maar andere zonden strelen zij. Sommige zonden werpen zij de deur uit en andere zonden sluiten zij diep in hun hart. Goddelozen strijden tegen grove zonden, niet tegen kleinere zonden. Goddelozen strijden tegen de zonden die hun eer, hun voordeel en hun genoegens schaden, maar ze ontzien de zonden die voor hen als een rechterhand en een rechteroog zijn.

c Gods kind strijdt tegen de zonde uit liefde tot God, tot eer van God, uit dankbaarheid jegens alle ontvangen weldaden, ziende op het bloed van Christus en de eer van Christus, alsook vanwege het werk van de Heilige Geest in het hart. Goddelozen strijden tegen de zonde omwille van de gunst van mensen, de toejuiching van mensen, uit vrees voor de hel en de vloeken van de wet.

d De strijd tegen de zonde in Gods kinderen is een voortdurende strijd. Paulus ondervond de strijd tussen vlees en geest. De strijd van de goddelozen tegen de zonde is onstandvastig. Soms vluchten zij van de zonde vandaan, op een andere tijd wentelen zij zich in de zonde als een zwijn in het slijk.

e Bij Gods kinderen strijdt het wedergeboren deel tegen het onwedergeboren deel in alle vermogens van de ziel. Bij de goddelozen is dat anders. Bij hen strijdt het geweten tegen de wil. De goddeloze wil zondigen, maar het geweten spreekt. Bij Gods kinderen stemmen het geweten en de wil overeen, beide willen zich verzetten tegen de zonde.

f De strijd tegen de zonde in Gods

kinderen wordt meer en meer geze-
gend. Er staat in Galaten 5:24 *Die
van Christus zijn, hebben het vlees
gekrust met de bewegingen en
begeerlijkheden*. Brooks wijst naar
het huis van Saul en van David. Het
huis van Saul werd steeds zwakker
en het huis van David steeds ster-
ker. Zo wordt het edele deel van
Gods kind steeds sterker en het ver-
dorven deel steeds zwakker. In een
godeloos hart wint de zonde ter-
rein. Goddelozen worden harder en
driester in de zonde. Wel wijst
Brooks erop dat de zonde slechts
een langzame dood sterft. Er blijft
nog zonde over in Gods kind opdat
de Heere Zijn genade verheerlijke
en opdat Gods kinderen nederig en
waakzaam zouden zijn. Paulus
schreef dat hij alle dagen stierf. Dat

ziet op de voortgaande doding van
de zonde. We lezen op blz. 204 "De
ziel van de allerheiligsten hangt tus-
sen het vlees en de geest, tussen de
hemel en de hel. Ze is als de stam
van Manasse, half aan deze zijde
van de Jordaan, in het land der
Amorieten, en half aan gene zijde,
in het heilige land. De einduitkomst
zal echter zijn, dat de gelovige het
vlees te boven komt en zijn voet zal
zetten op de nek van zijn geestelijke
vijanden. Er is geen groter overwin-
ning dan die men behaalt over zijn
verdorvenheden. De Romeinen ver-
loren menige slag en toch werden
ze ten slotte in al hun oorlogen
overwinnaar. Precies zo is het bij de
heiligen."

Ds. A. van Heteren.

JUBILEA FAM. DS. VLIETSTRA. DE HEERE IS ONZER GEDACHTIG GEWEEST.

Vrijdag 22 november waren we met
de fam. ds. Vlietstra bijeengekomen
in het kerkgebouw van de Chr. Geref.
Kerk van Zeist ter gelegenheid van
het 50- jarig huwelijksjubileum en het
50- jarig ambtsjubileum. Aanvankelijk
was er enige aarzeling bij de fam.
Vlietstra omdat bij een jubileum zo
snel de mens centraal staat. Reden
van de aarzeling was zeker niet dat er
geen stof tot dankbaarheid zou zijn.
Alleen een verbroken hart en een ver-
slagen geest zijn de Heere welaange-
naam. Ds. Vlietstra nam zijn uitgangs-
punt voor de meditatie in Psalm 115.
Vijftig jaar geleden was hun huwelijk
gesloten met de verzen 12 en 13 van
deze Psalm door wijlen ds. Kampman.
De inzet van Psalm 115 is: "Niet ons,
o HEERE, niet ons, maar Uw Naam
geef ere." Wie deze woorden mag
overnemen wordt behouden. Een
gevallen Adamskind zoekt immers
zichzelf en niet de eer van God,
ondanks vrome woorden die uitge-
sproken kunnen worden. Van nature
zoekt ieder het zijne en niet dat van
Jezus Christus is. Maar de Heilige
Geest leert: niet ons. Dat is de taal van
het levende, kinderlijke geloof. Het is
het verlangen van het hart dat de
Heere voor Zijn Eigen eer zou zorgen.
Hier wordt in beginsel geleerd: door
U, door U alleen om 't eeuwig welbe-
hagen. Straks zal eeuwig gezongen
mogen worden van Gods goedertie-
renheid. "Niet ons, o HEERE, niet ons,
maar Uw Naam geef ere, om Uwer
goedertierenheid, om Uwer waarheid

wil." We weten niet wie Psalm 115
heeft gedicht, we kennen de ont-
staanstijd niet. Wat de omstandighe-
den betreft kan gezegd worden dat
Israël bedreigd werd door vijanden.
Het gelovige Israël zuchtte: "Waarom
zouden de heidenen zeggen: Waar is
nu hun God?" Het was niet de groot-
ste zorg hoe zij uit de moeilijkheden
zouden komen, maar het ergste zou
zijn dat de Naam des Heeren ge-
smaad zou worden. Maar ook al zou-
den de vijanden spotten, Israël mocht
belijden: "Onze God is toch in den
hemel, Hij doet al wat Hem behaagt."
Wat zijn immers de afgoden vergele-
ken bij God? Afgoden zijn van zilver
en goud, van hout en steen, zij zijn
ijdel en kunnen niets doen. Maar met
het volk van Israël staat het heel
anders: "Israël, vertrouw gij op den
HEERE; Hij is hun Hulp en hun
Schild." Uit vrij welbehagen is Israël
tot bondsvolk aangenomen. Het
geldt: "Vertrouw op den HEERE": Hij
kan, wil en zal helpen. De Heere geeft
de ziel van Zijn tortelduif niet over.
Achter dit Schild zijn zij veilig. De
Heere had in het verleden tot
Abraham gezegd: Ik ben uw Schild,
uw Loon zeer groot.

"Gij huis van Aäron, vertrouw op den
HEERE". De voorgangers hebben een
voorbeeldfunctie en dienen te ver-
trouwen op de Heere, persoonlijk en
ambtelijk. "Gijlieden, die den HEERE
vreest, vertrouwt op den HEERE" Als
dat eens van ons allen zou gelden,
dan is er sprake van een Gode-ver-

heerlijkend jubileren. Als de vreze
Gods eens beslag zou leggen op ons
aller hart...Het zou toch kunnen. In
de veelheid van de onderdanen is
toch de heerlijkheid van de Koning
gelegen. Wat zou het een zegen zijn
als ons vertrouwen van de afgoden
afgetrokken zou worden en als ons
vertrouwen alleen op de Heere ge-
steld zou zijn. De Heere beschaamt
niemand die het van Hem verwacht.
De Heere is een Schild voor de Zijnen:
Wat zou een nietig mens mij doen,
wat zou de duivel mij dan doen. Dan
mag beleefd worden: Ik steun op God
mijn Toeverlaat, dies heb ik niets te
vrezan. "De HEERE is onzer gedachtig
geweest." Gods volk is nooit uit Gods
gedachten. Zelfs niet als zij de afgod-
en dienden. De kastijding die dan
komt dient tot bekering. Het geldt:
Vergeet niet één van Zijn weldadighe-
den, vergeet ze niet, 't is God die z'u
bewees. "De HEERE is onzer gedach-
tig geweest" is het begin van de
trouwtekst van vijftig jaar geleden. Na
vijftig jaar mag daar 'amen' op
gezegd worden. De Heere is ons ten
goede gedachtig geweest. Soms heel
bijzonder als het moeilijk was, als er
noden waren, bij zorgen en verdriet.
De Heere heeft gehandeld naar Zijn
beloften, naar de trouw van Zijn ver-
bond, ook als we Hem aan Zijn plaats
konden laten. Onze ontrouw deed
Zijn trouw niet te niet.

"Hij zal zegenen" deze woorden vol-
gen op het gedachtig zijn. De Heere is
een Schild geweest en zal het nog
zijn. De Heere zal in de toekomst niet
vergeten. Hij is Dezelfde in Zijn
macht, goedheid, liefde en trouw. De
Heere is gedachtig geweest in het
zegenen, wat naar het grieks wil zeg-
gen: het goede zeggen. God spreekt
tot ons en doet het goede aan en in
ons. Wie door de Heere wordt geze-
gend is echt gezegend.

Niet ieder mag het beleven vijftig jaar
getrouwd te zijn. Velen staan alleen.
Wat is de Heere wonderlijk goed. De
Heere heeft gezegend, Hij is geen
karig God. Hij geeft mild en overvloe-
dig. Wij hebben het te weinig opge-
merkt.

Mijn vrouw heeft veel voor mij bete-
kend en betekent nog veel voor mij.
Zij stond trouw aan mijn zijde, zij
kende zelfopoffering, ze was vaak
alleen, nu kan ik het nog een beetje
goed maken. Mijn vrouw wordt ge-
sierd door eenvoud, is gastvrij en
spreekt drents.

De Heere heeft ons gezegend: er
mogen kinderen en kleinkinderen

zijn. Er is niemand van hen door de dood weggenomen.

We mochten vijf gemeenten dienen. In de laatste gemeente, Zeist, mogen we nog wonen en dat in een redelijke gezondheid. Er was veel vreugde, maar het was ook niet altijd even gemakkelijk. De Heere heeft het ambtelijke werk willen zegenen. Zijn Woord is niet ledig wedergekeerd. We hebben er iets van mogen merken en horen via de post. Het Woord heeft vrucht mogen afwerpen.

Ik kwam eens in Zeist bij een eenvoudige bejaarde vrouw die de Heere vreesde. Zij had veel verdriet gehad in haar leven en had een moeilijk lichaam. Op mijn vraag hoe zij het maakte antwoordde zij: Ik ben mijn zegeningen aan het tellen. Zijn die er dan, zo vroeg ik? Toen ging ze aan het opsommen: ik kan horen, zien en denken en bidden. Ik kwam er beschaamd vandaan.

Het past vanavond te belijden: "Niet ons, o HEERE, niet ons, maar Uw Naam geef ere, om Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil" Het waren niet onze deugden en prestaties. We hebben het goede mogen ontvangen terwijl we alles verbeurd en verzonddigd hadden. Ons past ootmoed en kleinheid.

Hoe hebben wij het eraf gebracht? Er waren persoonlijke zonden, huwelijkszonden, gezinszonden, ambtelijke zonden en tekorten. De Heere heeft alles gezien. Waar dit beleefd wordt blijft er geen grond om te staan meer over. Hierover uit te weiden sticht niet. Er zijn zonden die we alleen aan God durven te belijden.

De Heere geve dit in te leven, dan schittert Zijn liefde en trouw. Het is gepast te knielen aan de voet van het kruis. Welk een wonder dat de Heere voor zulken Zijn leven gaf en Zijn bloed stortte. Ik kan er niet bij. Het is een belofte van het genadeverbond: Ik zal maken dat zij een wal van zichzelf zullen hebben. Waar dit wordt beleefd komt ootmoed en schaamte. Maar ook verwondering: de Heere houdt loslatenden vast, zoekt afdwalenden op. Er waren oases in de woestijn, waar met een Elia gerust mocht worden. Dan mag Gods liefde gevoelig ervaren worden, Zijn nabijheid gesmaakt worden. Dan mag ook liefde tot Christus gevoeld worden, Die de schoot des Vaders wilde verlaten voor Godverlaters. Op Zijn lippen is genade uitgestort. Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. De Bruid vergelijkt haar Liefste met een appelboom, Zijn

vrucht is haar gehemelte zoet.

Toen ds. Kremer in mijn studententijd het avondmaal bediende met de tekst: Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet, was het zo wonderlijk goed.

De Heere zal zegenen in Christus Die tot een vloek is geworden. Christus was van eeuwigheid bereid te lijden en te sterven. Hij had geen zonde gekend of gedaan. Christus is gekomen. En dat voor wie! Christus is er niet voor teruggedeinsd. Welk een liefde tot het recht des Vaders en tot Zijn Kerk. Zo wordt een vloekwaardige bruid met zegen vervuld. De Heere geve en lere het ons allen om alles prijs te geven en Christus over te houden. Christus is de vaste grond der zaligheid. Hij is volmaakt en Zijn werk is volmaakt. Aan Hem heeft de Kerk volkomen genoeg. "Maar wij zullen den HEERE loven van nu aan toe in der eeuwigheid. Hallelujah!"

Ds. M.C. Tanis sprak hierna namens het bredere kerkelijke leven en namens Bewaar het Pand. Het is een wonder na vijftig jaren niet afgeschreven te zijn. Velen zijn gestorven of kunnen het Woord niet meer bedienen. De HEERE is gedachtig geweest en gebleven. De Heere geve dat u

nog wat mag werken. Wat in het verleden ging werken hebt u mee- en uit mogen dragen. Straks zal het klinken: Kom in... Ook mw. Vlietstra van harte gefeliciteerd. Moge het van beide gelden: Mijn God, U zal ik eeuwig loven, omdat Gij het hebt gedaan. Welk een toekomst: buigen en zingen.

Ds. M.J. Kater sprak tot ds. Vlietstra als tot een vaderlijke vriend. U bent een man van de vrede. U was hartelijk tot zoekende zielen maar ook tot brutalen was u hartelijk in het waarschuwen. Moge beleefd worden: Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij.

Ds. Vlietstra bedankte kort voor de gesproken woorden. Hij gewaagde ervan met lek en gebrek gediend te hebben.

Op een druk bezochte receptie hebben nog velen ds en mevr Vlietstra de hand gedrukt.

Het moge ds. Vlietstra nog gegeven worden enige tijd de kerken te mogen dienen en zijn bijdrage te mogen leveren voor ons blad "Bewaar het Pand." We wensen ds.en mevr. Vlietstra van harte Gods zegen toe bij het klimmen der jaren en het naderen van de eeuwigheid.

AvH.

SLIEDRECHT- BEVESTIGING EN INTREDE

DS. A. V.D. ZWAN

De bevestiging werd verricht door ds. J.P. Boiten, predikant van de Chr. Geref. Kerk Beth-El te Sliedrecht. De tekst hiervoor was 1 Cor. 1:21b "Zo heeft het Gode behaagd, door de prediking zalig te maken die geloven." Het prediken van het Woord is wezenlijk voor een dienaar des Woords en is het van God gegeven heilsmiddel.

Thema van de bevestigingspreek:
DE PREDIKING VAN HET WOORD

- 1 de bron voor die prediking
- 2 het karakter van die prediking
- 3 de vrucht op die prediking

Preken is niet door een mens of door een kerk ingesteld. Prediking vloeit voort uit het welbehagen Gods. Het is Gods wijsheid dat er gepredikt wordt. 1 Cor.1:21 spreekt over de wijsheid Gods in de schepping. Maar de gevallen mens misbruikt deze wijsheid, het leidt hem niet tot bekering. De gevallen mens zoekt op een aardse manier naar geluk en zaligheid. "Want nade-

maal in de wijsheid Gods de wereld God niet heeft gekend." Het verstand is verduisterd. De ware Godskennis wordt niet gevonden. Dan moet er straf volgen en overgave aan ongelooft. Maar nu is het wonder dat de Heere door de dwaasheid der prediking gaat zalig maken. De bron daarvan is het welbehagen van God. De wereld is het waard verstoten te worden, toch gaat de Heere zondaren zalig maken. Ieder die bekeerd mag worden schrijft dat niet toe aan iets van zichzelf. De Dordtse Leerregels beschrijven terecht de verkiezing als de fontein van alle goed. Waarom dient er gepreekt te worden? Omdat God het wil. Anders zou ieder verloren blijven liggen in waanwijsheid. Het is een voorrecht prediker te zijn. Een prediker dient geen mensen te behagen, maar staat in dienst van God. Het woord "welbehagen" maakt een predikant nederig en ootmoedig: hij kan zelf niemand bekeren. Aan de andere zijde geeft het ook vrijmoedigheid: het gaat immers niet om

de zaak van de prediker, maar om Gods zaak. Predikant en gemeente mogen het van het welbehagen verwachten. In de gemeente van Corinthe was vleselijke verdeeldheid. De een was voor Cefas, de ander voor Paulus en weer een ander voor Apollos. Dit worde onder ons niet gevonden. In vers 19 staat dat de Heere de wijsheid der wijzen zal doen vergaan. Paulus wil de gemeente van Corinthe naar het welbehagen brengen. Ons gebed zij dat de Heere Zijn welbehagen volvoere. Vraag niet naar een teken, een legitimatie van de mens. Predikers zijn Godsgezanten.

2. het karakter van die prediking.

De prediking is een dwaasheid voor de mens die in het vlees wil roemen. Het woord des kruises is de inhoud van de prediking. Het kruis spreekt van de vloek, wijst op de vloekdragende Borg, Die het heeft uitgeroepen: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? De prediking van het kruis is middel tot behoud. Dat strookt niet met de opvattingen van Joden en Grieken. Het gaat anders dan mensen denken. Zalig worden gaat niet samen met behoud van ons vleselijke bestaan. Alleen door bekering is er zaligheid. Er moet plaats gemaakt worden voor Christus. Dat is het goddelijke werk van het welbehagen. Voor de Joden is de prediking van het kruis een valstrik. Zij verwachtten een aardse koning. Wie aan het kruis hangt is daarmee een valse Messias in hun ogen. Voor de Grieken was het een dwaasheid dat levensbehoud in levensverlies lag. Maar Paulus schrijft: Wij prediken Christus den Gekruisigde. Stelt u ook uw eisen die strijden met het kruis-evangelie? Paulus begeert niet te voldoen aan de eisen van joodse en griekse gemeenteleden. Hun ergernis en aanstoot moeten doorbroken worden. Er dient om genade gesmeekt te worden. Zo wordt het kruisevangelie gepast. Zo wordt de Borg noodzakelijk. De predikant is in zichzelf een zondig mensenkind en onbekwaam. Hij dient geen stokpaardjes te berijden en geen prediking naar de smaak van mensen te brengen. Wanneer we alles zouden kunnen beredeneren zou de vraag gesteld kunnen worden: is het nog wel een dwaasheid? Het is dwaasheid en wijsheid: in het kruis bereikt God wat Hij wil. In het kruis geeft God Jezus, geeft Hij alles. De mens ontvangt alles.

3. de vrucht op die prediking.

De tekst zegt: die geloven. Door het geloof leert men een gepaste Borg kennen en omhelzen. De vraag kan rijzen: Hoe weet ik dat er vrucht is? Dat is hieraan te merken dat de prediking van het kruis in verlegenheid brengt. Het gaat gepaard met inleving van verlorenheid, met het smeken om genade en met het bedelaarszijn. Geloven is uit handen geven, je toevertrouwen aan de Heere, aan Hem. Die riep: het is volbracht. Geloven is onderwerping. Het is de belijdenis: ik moest straf krijgen, er is door Christus verlossing. Mag die vrucht gevonden worden? In de Gekruisigde wordt de liefde van God gezien. Het kruis spreekt van zondaarsliefde. Gemeente: onderwerp u aan deze prediking. Geloven is genade. In het verliezen van zichzelf ligt het hoogste winstgenot in Christus. Er kan alleen in de Heere geroemd worden. Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen. Amen. Hierna werd het bevestigingsformulier gelezen. Na het "Ja ik, van ganser harte" volgde een persoonlijke toespraak van de bevestiger. Moge uw werk getypeerd worden door het welbehagen. Dat u moge pleiten op het welbehagen. Wat is het zalig in het verborgen te worstelen met God: Dat mijn wijsheid dwaasheid worde en Uw dwaasheid wijsheid. Dat uw vrouw u tot steun zal mogen zijn. Dat er een goede samenwerking moge zijn ook met ouderling P. de Jong. De mens valt erbuiten, het gaat om het welbehagen van God. De Heere verlene zijn zegen en de werking van de Heilige Geest. Psalm 119:17 werd gewijzigd toegezegd.

Ds. van der Zwan deed intrede met 1 Cor. 2:2 "Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd." Er werd gewaagd van Gods leiding in het gaan naar Tholen en Oud-Vossemeer alsook in het gaan naar Sliedrecht. De prediking van het Evangelie is het hart van de zaak. Er wordt tegenop gezien vanwege de grote kudde en het gewicht van de zaligheid. Maar er mag ook vreugde en vertrouwen zijn. De tekst van de intrede is al tweemaal eerder als intredetekst gebruikt in Sliedrecht. Het thema voor de prediking is ontleend aan een bekend versje dat als volgt luidt: Zoek Jezus vaak, zoek Jezus vroeg, wie Jezus heeft, die heeft genoeg. Thema: WIE JEZUS HEEFT, DIE HEEFT GENOEG.

1. op de kansel

De tekst is genomen uit de eerste brief van de apostel Paulus aan de Corinthiërs. De gemeente was op de tweede zendingsreis ontstaan. Corinthe was een havenstad. De prediking van Paulus droeg vrucht in de synagoge en daarbuiten onder de heidenen. Onder Gods kinderen waren niet veel aanzienlijken. We krijgen de indruk dat het een grote gemeente was met vragen en problemen. Zo zijn er parallellen te trekken met Sliedrecht. Een predikant krijgt te maken met vragen en gevaren van deze tijd. Er dreigt het gevaar dat het Evangelie word aangepast aan de eisen van de mensen, dat men probeert het Evangelie aannemelijk te maken. Maar het Evangelie is niet naar, echter wel voor de mens. Het is de Joden een ergernis en de Grieken een dwaasheid. Het gaat immers om een veronderde Zalmaker, het gaat om het kruis. Op die prediking zit niemand te wachten, het is voor arme bedelaars. Toch ligt daar het leven in. Het is voor de grootste der zondaren. Onze tekst klinkt heel stellig. Paulus heeft niet besloten, is er niet toe gekomen, ook niet na de teleurstellende ervaring in Athene met zijn prediking, iets aan de prediking te veranderen, de prediking aan te passen. Paulus was een ontwikkeld man, geenszins een bekrompen iemand. Paulus was een gezant van Jezus Christus. Paulus is niet te Corinthe met menselijke wijsheid of filosofische stelsels (vs.1) gekomen. Paulus begeert alleen Christus te prediken. Jezus: Hij zal Zijn volk zalig maken. Christus: Hij is Profeet, Hogepriester en Koning. Hij is met de Heilige Geest gezalfd. De Gekruisigde: Hij is de enige hoop. Het gaat niet om Paulus. Het gaat ook nu niet om een mens. Beide predikers hebben dezelfde Zender. We zijn dienaren van Jezus Christus de Gekruisigde. In de prediking dient het kruis hoog opgericht te worden. Het wapen van de Heilige Schrift dient gehanteerd te worden in de strijd met de vijanden. In de prediker is geen kracht tegen deze grote menigte. De Schrift tekent ons de wapenrusting Gods. Dan is er maar een wapen: Gods Woord. De tekst dienen we scherp en ernstig te laten staan. Er mag geen aanpassing plaats vinden. Een godsdienst buiten Christus dient afgewezen te worden: buiten Jezus is immers geen leven, maar een eeuwig zielsverderf.

2. onder de kansel.

Christus te mogen kennen is genoeg. Maar niemand wacht hierop. We zijn van nature blind voor onze ellende en voor Christus. Niemand wil van genade leven. Niemand wil tot Christus komen, uit Hem leven en kruis dragen. Is het dan hopeloos? Hoe kan er dan sprake zijn van vrucht op de prediking? Het antwoord staat in vers 10: "God heeft het ons geopenbaard door Zijn Geest." De eigen armoede en ellende geopenbaard en de heerlijkheid van Christus laten zien, plaats voor de Zaligmaker gemaakt in het hart. Zo komt er een rusten op het werk van de Zaligmaker. De Heilige Geest doet het. Zo hebben preken en luisteren zin. De bede zij: en dat Uw Geest mij ware wijsheid lere. Zijn er die vragen: Wilt u niet meer zeggen dan Paulus? Wanneer u dat begeert hebt u andere gedachten over Christus dan Paulus. Want Christus is de volkomen Zaligmaker, Hij brengt alles mee. Het gaat om het werk van Christus door de Heilige Geest. Met alle lek en gebrek hopen wij Christus de Gekruisigde te prediken. Dan is er verschil in leeftijd van predikers: 30 jaar, 50 jaar of 70 jaar. We hopen te prediken de volkomen Zaligmaker als Profeet, Hogepriester en Koning. Op de kansel en in de bank hebben we aan Jezus genoeg. Het bevel klinkt: zie op Hem, geloof in Hem, verwacht het van Hem. Dan is het als bij Asaf: Wien heb ik nevens U in den hemel, nevens U lust mij ook niets op de aarde. Amen.

Hierna volgden toespraken. Allereerst door de burgemeester. Daarna door ds. A.v.d. Weerd namens de classis. Hij verwees naar de tekst dat een getrouw gezant medicijn is. Daaronder mogen wij ook de prediker scharen. U hebt maar een wapen en dat is de Heilige Schrift. U dient een rijke Christus te prediken en een arme zondaar en hoe die aan elkaar verbonden worden. Het bloed van Christus is werkelijk medicijn. Dat de prediking zij tot verheerlijking van Gods Naam. Als laatste sprak ouderling Kazen namens kerkenraad en gemeente. Toen ds. Tanis indertijd intrede deed in Sliedrecht (1969), moest er op Urk voor u nog een wieg klaargezet worden. Het was het 7^e beroep dat op u werd uitgebracht. De Heere heeft u overtuigd naar Sliedrecht te moeten komen. Moge het licht van Gods Woord in duistere plaatsen gaan schijnen. U hebt een

geweldige opdracht. De Heere wil mensen gebruiken. We hopen op een goede samenwerking met ds. Boiten, De kerkenraad is bereid u zo nodig terzijde te staan. Tot nu toe mocht alles in goede harmonie verlopen. Ouderling Kazen citeerde Spr. 27:23 "Zijt naastig om het aangezicht uwer schapen te kennen, zet uw hart op de kudden." Ook mevrouw van der Zwan en de twee kinderen van harte welkom. De gemeente werd opgeroepen trouw te luisteren en de prediking ter harte te nemen. Gebed is nodig. Op het gebed wil de Heere uitdelen. Psalm 23:3 werd gewijzigd toegezongen. Hierna bedankte ds. Van der Zwan de burgemeester, ds. A. v.d. Weerd en ouderling Kazen. Ook ds. Boiten werd dank gezegd voor de bevestiging. U hebt drukke jaren achter u. We zijn samen begonnen met gebed in de studeer-

kamer. De Heere geve een goede samenwerking met elkaar en aanvulling van elkaar. Allen die hebben meegeholpen aan het opknappen van de pastorie werd hartelijk dank gezegd, met name br. Brandwijk. Tholen en Oud-Vossemeer werd van harte het nodige toegewenst. Moge de Heere een nieuwe herder en leraar geven. Alle aanwezigen werd dank gezegd voor de betoonde belangstelling. Tot de gemeente van Sliedrecht werd gezegd dat er alleen zegen zal zijn als de verwachting van de Heere is. Er is (zoals ds. Smits dat eens bij zijn intrede zei) geen engel tot u overgekomen, maar een Adamiet. Hierna hebben velen ds. en mevr. van der Zwan de hand gedrukt in de bovenzaal van de kerk en Gods zegen toegewenst.

AvH.

PROEFBALLON OF TORENTJES-OVERLEG?

"We zijn nu eenmaal twee kerken die op weg zijn naar eenwording" Zo stond te lezen in het Reformatorisch Dagblad van 25 november, opgetekend uit de mond van professor Selderhuis. Hij doelde op de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt, kerken die hij "twee te fuseren kerken" noemde.

Wist u dat het al zover was? Bij mijn weten was er nog nooit gesproken over een fusie tussen deze twee kerken. Zelfs van een federatie was nog geen sprake. Hooguit kan gezegd worden dat deputaten aan de laatstgehouden synode een 'federatief groeimodel' gepresenteerd hebben, maar dat de synode met alle waardering voor dit stuk ook gezegd heeft dat het vooralsnog niet ingevoerd kan worden. Deputaten hebben opdracht gekregen eerst nog eens nauwkeuriger te onderzoeken hoe de bereikte overeenstemming in de praktijk functioneert en hoe de kerken op een en ander reageren. Meer kan ik er niet van maken als ik de Acta op dit punt nalees.

En dan komt daar ineens een apeldoornse hoogleraar die over fusie begint te praten en over kerken op weg naar eenwording. Als dat serieus bedoeld is, vraag ik: Waar stoelen deze opmerkingen dan op? Of moeten we ze alleen maar zien als een

proefballon? Dit keer niet uit Den Haag, maar uit Apeldoorn. Heeft de scoringsdrang die sommige ministers verleidde tot het maken van ondoordachte opmerkingen en het oplaten van proefballonnen nu ook een van onze hoogleraren te pakken? Dan heeft hij weinig van de Haagse toestanden geleerd. Dat is des te erger nu het in de kerk gebeurt en over kerkelijke zaken gaat. En dan nota bene door de hoogleraar kerkrecht, die er toch zeker op heeft toe te zien dat in de kerk naar kerkelijke regels wordt gehandeld en gesproken.

Het zou ook kunnen betekenen - en dat hoop ik toch werkelijk niet! - dat er achter gesloten deuren vergaderd is en dat er geheim overleg is gepleegd, waarbij besluiten genomen zijn in de richting die de opmerkingen van prof. Selderhuis suggereren. Dat zou dan lijken op een andere in Den Haag wel bekende praktijk, namelijk het Torentjes-overleg. Maar dan is de vraag gewettigd waarom er nog synode-vergaderingen zouden moeten worden gehouden, als de dingen kennelijk al lang op andere niveaus worden bekokstoofd. Een en ander betekent toch niet, dat Apeldoorn en Kampen zo ver voor de troepen uitlopen, dat de samenwerking tussen beide universiteiten al in zo'n gevorderd stadium is, dat de kerken straks vanzelf wel moeten volgen?

Al met al wil ik maar zeggen, dat de gemaakte opmerkingen niet door de beugel kunnen. Ze zijn geenszins correct en bovendien roepen ze vragen op en veroorzaken onrust. Zegt een modaal kerklid zoiets, terwijl hij van de gang van zaken betreffende de verhouding van de twee bedoelde kerken niet zo erg goed op de hoogte

is, dan is het wellicht nog door de vingers te zien. Nu prof. Selderhuis het zo gezegd heeft, is het ronduit slecht. Het zou zelfs van deputaten Eenheid Gereformeerde Belijders verwacht kunnen worden dat ze zich van de gemaakte opmerkingen openlijk distantiëren.

ds. P. den Butter

GELOOFSLEVEN MET DE BELOFTE VAN DE HEERE-6

Het formulier van het heilig avondmaal is voluit Bijbels, leerzaam en steeds pastoraal. Dit dienen we niet te vergeten en er moet aan gedacht worden ook wanneer het gaat over de zelfbeproeving. Bij het eerste gedeelte hebben we stilgestaan. Het tweede is daar onlosmakelijk aan verbonden. Het gaat over het geloof in de belofte. De vraag komt nogal eens naar voren, wat dienen we onder geloof te verstaan. Een toevluchtne-mend, een verzekerd geloof. Worden beide bedoeld of alleen het laatste. Om dit goed te weten, moeten we eerst nagaan wat de inhoud van de belofte is. De tekst in het formulier spreekt van de vergeving van alle zonden alleen om het lijden en het sterven van Jezus Christus en de volkomen gerechtigheid van Christus als eigen toegerekend en geschonken en dat zo volkomen alsof men zelf in eigen persoon voor al zijn zonden betaald en alle gerechtigheid volbracht had. Nu moeten we goed onthouden dat de inhoud van het geloof er alleen is door de belofte des Heeren. Die belofte is groot en rijk. Zij kan genoemd worden de grondbelofte van het evangelie. Immers het evangelie spreekt van het heil des Heeren in en door het volbrachte werk van de Heere Jezus Christus. Door de gekruisigde Borg en Middelaar is er alleen vergeving van alle zonden en Zijn gerechtigheid heeft alleen waarde en bestaansgrond voor God de Heere. Gerechtigheid die beantwoordt aan de norm des Heeren en aan Zijn wet. Zij staat tegenover de wetsovertreding. Christus' gerechtigheid beantwoordt algeheel aan 's Heeren wet. Nu kan en wil God de Vader die gerechtigheid toerekenen en schenken. Terecht staat in het formulier: alsof men zelf in eigen persoon voor al de zonden betaald en alle gerechtigheid volbracht had. God de Heere rekent het werk van Christus zo toe, alsof men het zelf heeft gedaan. Hoe

schittert hierin de genade, de grote liefde van de Heere. God de Heere kan geen enkele zonde, zelfs niet van de gedachten door de vingers zien of eraan voorbijgaan, maar de zondaar kan en wil Hij aanzien in het betalende, verzoenende werk van de Heere Jezus. Vader en Zoon zijn werkzaam tot zaligheid van een zondaar. Wie dit verstaat klinken de woorden, voldoening, verzoening, vergeving, toerekening, volkomen vrij van schuld en straf en een recht op het eeuwige leven als hemelmuziek in de oren. Wat troosten en sterken zij. Het geweten blijft aanklagen dat men tegen al de geboden Gods zwaarlijk gezondigd heeft en geen daarvan gehouden en dat men nog steeds tot alle boosheid geneigd is, maar de belofte van de Heere ligt vast, staat vast in het bloed en de gerechtigheid van de Heere Jezus Christus. Het woordje 'alsof' krijgt ook al meer betekenis. Het onderwijs des Heeren door Woord en sacrament heeft daar betrekking op. Het wil zeggen: ikzelf heb niets betaald. Het niets kunnen betalen wijst op mijn daad, mijn daden. Ik ben failliet gegaan. Ik ben en blijf een zondaar. De eisende Heere kan mij voorbijgaan. Maar nu het te kunnen staan voor Hem. Schuldeloos! Wanneer een borg voor een schuldeiser heeft voldaan, kan de schuldeiser tot de schuldenaar niet meer zeggen: betaal wat jij mij schuldig bent. Men is vrij van schuld. Nu is de toerekening van Christus' gerechtigheid de vaste grond van de rechtvaardiging voor 's Heeren aangezicht. De Heere zal niet meer toornen en schelden. Die rechtvaardiging nu wordt aangeboden in de gewisse belofte van God. Bij het avondmaal staat deze belofte van de Heere in het middelpunt. Daarom lezen we in het formulier: een iegelijk onderzoeken zijn hart of hij ook deze gewisse belofte van God gelooft. Wat er van die belofte beschreven staat is bekend. Nu kan het gebeuren, dat men ver-

keerd leest en daardoor de vrijmoedigheid mist om aan te gaan, of dat benadrukt wordt in de prediking of in het gesprek dat men verzekerd moet zijn van de vergeving der zonden om aan te kunnen gaan. Laat men overdenken, laat er gepredikt worden wat er staat. In zijn in 1743 verschenen catechismus gaat Justus Vermeer zeer duidelijk erop in hoe het gelezen en verstaan moet worden. In 1951 gaf prof. Wisse zijn exemplaar aan mij en zei: wat de ouderling Vermeer schrijft is leerzaam en waardevol. En dat is zo. Als het gaat over het tweede deel van de zelfbeproeving lezen we: Dit moeten wij goed verstaan. Gij leest niet in het formulier: of gij gewisselijk gelooft, dat al uw zonden vergeven zijn. Maar of gij de gewisse belofte van God gelooft. Het komt dus aan op het geloof in de gewisse, zekere belofte van de Heere. Vermeer schrijft verder: Niemand kan deze gewisse belofte van God missen, of hij gaat verloren. Het komt dus aan op het geloof, waarmee de gewisse belofte van God, die zulke grote zaken inhoudt, wordt aangenomen. Dit nu kan geschieden met een sterk geloof, maar ook met een zwak geloof. Met veel verzekerdheid, maar ook met veel twijfelmoedigheid. Met een groot geloof, maar ook met een klein geloof. Het komt er maar op aan dat het met een waar geloof is, gewerkt door de Heilige Geest van Christus. Dus dat iemand met al zijn zonden zo ellendig als hij is, het niet kan stellen buiten Jezus Christus. Dat hij naar Hem uitgaat, zo goddeloos als hij is, ziende en betuigende dat hij zekerlijk zou moeten verloren gaan indien Jezus er niet was, dat hij zijn leven dus buiten zichzelf in Christus zoekt en deze noodzakelijkheid in Christus beslist ziet en dat Jezus zo tegen al zijn zonden aan zijn ziel dierbaar geworden is (1 Petrus 2:7) "U dan die gelooft is Hij dierbaar." En wel als Priester als die geopende fontein (Zach. 13:1). Aan Zijn tafel wil de Heere allen ontmoeten die de Christus der Schriften omhelzen als het enige Voorwerp van hun geloof, maar ook zij die als de bloedvloeiende vrouw komen om de zoom van Zijn kleed aan te raken. Met de geloofsovertuiging, de geloofszekerheid: bij Hem is alle heil, bij Hem is genezing. Want Zijn naam is Jezus.

Ds. M.C. Tanis.

Dordt voor jou (9)

Lezen: D.L. H. I paragraaf 17

Voor de tweede keer schrijven wij iets over "Gods verkiezend handelen en de jonggestorven kinderen van de gelovigen". De vorige keer heb ik jullie erop gewezen dat de D.L. allereerst wijzen op de belofte van het genadeverbond. Deze beloften moeten in jouw leven in de weg van wedergeboorte, bekering en geloof persoonlijk toegeëigend worden. Bij jonggestorven kinderen is dit niet na te gaan. Wij moeten ook van hen zeggen dat ze in zonde ontvangen en geboren zijn en daarom aan de verdoemenis onderworpen zijn, maar dat zij in Christus geheiligd zijn. De uitverkiezing van zulke kinderen is voor ons verborgen. De HEERE heeft door de Heilige Doop de beloften van het genadeverbond betekend en verzegeld aan de voorhoofden van deze kinderen. Dat dient voor een vader en moeder stof tot gebed te zijn. Onze D.L. wijzen in artikel 17 dan ook op de verantwoordelijkheid van de ouders. Daarom willen we stilstaan bij de plaats van jonggestorven kinderen in het gezin.

Hun plaats in het gezin

De Dordtse Leerregels spreken namelijk over 'kinderen der gelovigen' en 'godzalige ouders'. De aandacht wordt gevestigd op de ouders van een jonggestorven kind. Ik weet uit de praktijk dat zulke ouders het soms erg moeilijk hebben met zulke uitspraken. Je moet het maar meemaken, dat je een kind naar het graf hebt gebracht en je weet van jezelf niet of je een gelovige vader of moeder bent. De vraag die aan onze Dordtse vaders gesteld mag worden is; wat houdt dat precies in? En hoe zit het met kinderen van ouders, die nog niet kunnen zeggen dat ze kinderen van God zijn? Nu kende de Kerk in de dagen van de Dordtse Synode een zeer ruime dooppraktijk. In de eeuwen daarna werd de dooppraktijk er niet beter op, toen de Vaderlandse Kerk uitgroeide tot een volkskerk. De mannen van de Nadere Reformatie hebben erg geworsteld met de vraag; wat wordt verstaan onder gelovige ouders?

Is dat in ruimere zin bedoeld, namelijk het historisch geloof (met je verstand geloven dat God bestaat en Zijn Woord de waarheid is). Of bedoelen ze het zaligmakend geloof (Zie zondag 7). Onze Dordtse vaders bedoelen het laatste, want ze hebben de gelovigen nader omschreven als 'Godzalige ouders'. Het gaat hier over ouders die in hun levenswandel laten merken dat ze God vrezen. Zulke ouders worstelen ook voor het zielenheil van kinderen. Ze vragen aan de HEERE of Hij de beloften van het genadeverbond in hun leven wil toepassen door het werk van de Heilige Geest. Zij weten dat ze zelf zondaren zijn, die zondaren ter wereld hebben gebracht. Maar ze weten ook dat de Heere Jezus gezegd heeft: "Laat de kinderen tot Mij komen en verhinder ze niet" en "Hij zal de lammeren in Zijn armen vergaderen en in Zijn schoot dragen". Dat zijn niet alleen ouders, die hun kinderen begeleiden in hun huiswerk, kleren voor hen kopen, zorgen dat ze gezond eten, enz., maar hun kinderen erop wijzen dat ze een nieuw hart moeten krijgen. Zij trachten het gezinsleven in te richten naar Gods Woord. Ze houden allerlei werelds vermaak buiten de deur. Ze willen geen televisie, geen zondige video's, geen verkeerde lectuur, in huis hebben. Ze zoeken naar een sfeer in het gezin, dat doortrokken is van de vreze des HEEREN. Ze doen dit met vallen en opstaan. Ze zijn niet zonder zonden. Ze worstelen telkens om de vergeving van zonden over hun opvoeding. Het is hun verlangen om heel hun gezinsleven in te richten overeenkomstig Gods geboden. Toets je ouders daaraan? Spreek ze op een beleefde manier erop aan? Immers de keerzijde is dat ongelovige ouders hun kinderen meeslepen naar het verderf. Zij maken zich geen zorgen om de ziel en zaligheid van hun kinderen. Ze zijn oppervlakkig in het waarnemen van hun godsdienstige verplichtingen, slordig in hun levensstijl, slap in het bestrijden van de zonde. Ik weet wel dat er ouders zijn die in hun gemis lopen.

Ze kennen het nieuwe leven niet en worstelen daarom. Ondertussen proberen ze hun gezinsleven in te richten overeenkomstig Gods Woord.

Zij sturen van harte hun kinderen naar een reformatische school, ze stimuleren het verenigingsleven, ze zijn samen met hun kinderen betrokken bij de catechisatie en de prediking. Ouders die met smart constateren dat ze de waarachtige vreze des HEEREN moeten missen. Leg dit voor de HEERE neer, Hij zal u genadig zijn. Jongelui laat het bovenstaande voor jullie een aansporing zijn om de HEERE te zoeken. Vraag of je zo het huwelijk mag ingaan.

Godzalige ouders weten door het geloof de troost uit de belofte van het genadeverbond te halen, als ze bittere dingen moeten meemaken met hun kinderen.

Hun plaats in de eeuwigheid

Is met het bovenstaande alles gezegd over dit gevoelige onderwerp?

Absoluut niet. In het pastoraat is ieder geval weer anders. Wij kunnen en mogen niet oordelen. William Perkins schrijft ergens: "Het ligt nu eenmaal niet in onze macht om uit te maken wie van de jong gedoopte kinderen uitverkoren zijn of niet." Godzalige ouders mogen deze troost door het geloof omhelzen. We kunnen echter niet zeggen, dat alle jonggestorven kinderen van onbekeerde ouders verloren zijn. Denk aan het kind van de goddeloze koning Jerobeam. Zijn kind werd van hem afgenomen, omdat de HEERE er iets goeds in gelegd had. (1 Kon.14:13) Weggenomen voor de dag van het kwaad. Dit kind heeft God tot zich genomen als een kleine bloem in Zijn hemelse tuin (Uitspraak van Rutherford). De HEERE klaagt in Ezechiël 16: 21 ontrouwe ouders aan, hoe ze hun kinderen voor de Moloch door het vuur lieten gaan. De HEERE spreekt dan van 'Mijn kinderen'. Er zijn kinderen in de hemel, dat is wel zeker. We lezen in Openbaring 20:12: "En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God".

God is rechtvaardig in Zijn oordeel, Hij vergist zich niet. Hij houdt er een schare op na, die niemand tellen kan. Daar zijn kinderen onder, opdat de Schrift vervuld wordt: "Uit de mond der kinderkens en der zuigelingen hebt Gij sterkte gegrondvest."

Ontvang de hartelijke groeten van jullie vriend,

Ds. K. Visser

BOEKBESPREKINGEN

Isaac Ambrosius, Tijd om te zoeken, 64 blz., € 6,90, Uitgave Den Hertoghouten. Isaac Ambrosius (1604-1663) was een puriteins predikant in Engeland. Een heel bekend werk van hem is: *Het zien op Jezus*. Onlangs is ook verschenen *Strijdt om in te gaan*. Het nu verschenen boekje bevat een preek over Efeze 5:16 gehouden door Ambrosius tijdens een rouwdienst. Ter wille van de leesbaarheid heeft de vertaler (drs. J. Versloot) hoofdstukken en tussenkopjes aangebracht. In dit boekje komt duidelijk naar voren dat de tijd uitgekocht moet worden. Zij die niets uitvoeren, zij die wellustig leven en zij die godvrezend zijn worden terechtgewezen. Het is nodig om de tijd uit te kopen omdat de tijd kortstondig is, kostbaar is en genadetijd is. Aanwijzingen worden gegeven om de tijd uit te kopen. Besloten wordt met het godzalig voorbeeld van haar die begraven werd nadat deze preek was uitgesproken. Dat het lezen van dit boekje een aansporing zou mogen zijn voor ons om de tijd uit te kopen. Om u een indruk te geven citeer ik een gedeelte van blz. 28 en 29 "Wij hebben slechts weinig tijd. Als ik haar zou moeten afmeten, wat is zij anders dan een el, een span, een duim, een punt des tijds! Is het dan niet tijd om de tijd uit te kopen? Tijd is niet alleen vluchtig en kortstondig, maar zij is niets, ik bedoel: naar verhouding helemaal niets. Evenals van sommige schepselen gezegd wordt dat zij gering zijn vergeleken met anderen. Wat is de mier vergeleken met de olifant of de garnaal met de walvis? Wat is het gehele lichaam der aarde vergeleken met het luchtruim? Zo is onze tijd als niets bij de gehele tijd, en de gehele tijd is niets bij de eeuwigheid. David ontdekte de kortstondige duur van zijn tijd, volkomen of in zichzelf beschouwd: 'Zie, Gij hebt mijn dagen een handbreed gesteld' Toch kon hij geen maat ontdekken die enigszins toereikend was voor zijn tijd vergeleken met God: '...en mijn leeftijd is als niets voor U' (Ps. 39:6). Gods Wezen bestaat in een eeuwig nu, maar de tijd van de mens is onderverdeeld in verleden, heden en toekomst, drie nietigheden die samengevoegd zijn, wat

neerkomt op het totaal van deze som: mijn leeftijd is als niets voor U. O, dat we deze taal van de Heilige Geest zouden overdenken! Denkt u dat het niet voldoende zou zijn om ons in te zetten voor deze plicht van het benutten en winstgevend gebruik van onze tijd, zolang als de tijd de onze is en terwijl deze korte tijd voorbijgaat?"

Petrus Immens, De Godvruchtige Avondmaalganger, 417 blz., € 19,30, Uitgeverij De Banier- Utrecht. Voor ons ligt de 8^e druk van dit klassieke werk over het Heilig Avondmaal. Een bekende uitdrukking luidt: Goede wijn behoeft geen krans. Toch willen we er iets van schrijven ter aanbeveling. Petrus Immens (1664- 1720) behandelt in veertien verhandelingen vele zaken die bij het Heilig Avondmaal aan de orde komen. De auteur was predikant te Middelburg.. Het boek verscheen in 1752, dus na het sterven van Immens. Het boek begint met een voorrede van Jacobus Willemsen. Ook bevat het boek veertien zogenaamde Hazeuzangen. Over het sterven van Immens lezen we op blz. 49 dat één van zijn ambtgenoten hem de dag voor zijn dood bezocht en uitdrukking gaf aan zijn gevoelige droefheid wegens het zware verlies, dat Gods kerk door het sterven van Immens zou lijden. Immens antwoordde: "De Heere heeft mij niet nodig. Ik heb het mijne gedaan. God zal wel voor Zijn kerk zorgen." Immens schrijft over de natuur van het geloof, over het grote onderscheid tussen het tijdgeloof en het ware zalmakende geloof, over de verzekering, als vrucht van het zalmakende geloof, over bekommering en twijfelmoedigheid bij Gods kinderen, over welgegronde verzekering, over de vrede, blijdschap en roem des geloofs, over verachtering, over de inwilliging van het genadeverbond, over de Middelaar van het verbond, over het gelovig gebruikmaken van de Middelaar, over de voorbereiding tot het Avondmaal, over het aangaan aan het Avondmaal en over de nabetrachting na het gebruik van het Heilig Avondmaal. Een goede zaak kennis te nemen van de inhoud van dit boek.

John Charles Ryle, De enige weg, 63 blz., € 6,90, Uitgave Den Hertoghouten. In het keurig verzorgde boekje zijn drie meditaties opgeno-

men afkomstig uit *Home Truths*. Onder die titel zijn in de jaren vijftig van de negentiende eeuw zeven boekdelen met traktaten van Ryle verschenen. De titel van het boekje is ontleend aan de derde meditatie waarin duidelijk aan de orde komt dat Jezus Christus de enige weg tot behoud is. Ryle leefde van 1816-1900 en was predikant in de Anglicaanse Kerk, de staatskerk van Engeland. Hij nam duidelijk stelling tegen de opkomende schriftkritiek. Hij was thuis in de werken van de hervormers en van de puriteinen. De nu verschenen meditaties zijn voor het eerst vertaald uit het Engels door A.J. Maasland. We willen u een citaat doorgeven van blz. 62 en 63: "Als er geen zaligheid is buiten Christus, dan moet het u niet verwonderen als evangeliedienaren veel over Hem preken. We kunnen u niet te veel vertellen over de Naam die boven alle naam is. U kunt niet te vaak over Hem horen. U kunt in onze preken misschien te veel horen over meningsverschillen, of over mensen en boeken, over werken en plichten, over vormen en ceremonies, over sacramenten en instellingen. Maar er is één onderwerp waarover u nooit te veel kunt horen: u kunt nooit te veel horen over Christus. Als we het moe zijn om Hem te prediken, zijn we dwaalleraars. Als u het moe bent om over Hem te horen, verkeert uw ziel in een ongezone toestand. Hebben we Hem heel ons leven gepredikt, dan zal nog de helft van Zijn uitnemendheid onuitgesproken blijven. Als u hem van aangezicht tot aangezicht ziet in de dag van Zijn verschijning, zult u ontdekken dat er meer in Hem is dan u ooit gedacht had."

Woorden van Spurgeon, 64 blz., € 4,95, Uitgave Den Hertoghouten. Enkele gedachten van Spurgeon over twaalf thema's uit het christelijke geloof worden in dit boekje weergegeven: het doel van mijn leven, leven en dood, de Bijbel, Wet en Evangelie, vrede met God, komen tot Christus, het werk van de Heilige Geest, beproeving, het gebed, geloof, hoop en liefde. Behartenswaardige zaken staan opgetekend. Zo lezen wij bijvoorbeeld op blz. 13 en 14 over "Leven en dood" het volgende: "De jeugdige kan sterven, de oude moet sterven! In zijn jeugd te slapen, is slapen gedurende een beleg. Te slapen in de ouderdom, is slapen gedurende

De Stichting
Stéphanos heeft tot
doel:

Het verzorgen van
zendingswerk in Afrika
en het verlenen van
hulp aan
weeskinderen in
Malawi.

Hierbij is de Bijbel en
de Drie Formulieren
van Enigheid het
uitgangspunt.

STÉPHANOS

Honger...

Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere HEERE, dat Ik een honger in het land zal zenden; niet een honger naar brood, noch dorst naar water, maar om te horen de woorden des HEEREN. Amos 8:11

In Malawi, één van de allerarmste landen ter wereld, is hongersnood. De nood, die toch al schrijnend is, stijgt zienderogen. Maïs, het hoofdvoedsel is bijna niet meer te krijgen en moet ingevoerd worden vanuit andere landen. Stéphanos wil graag helpen in deze grote nood. Het voedsel kan verspreid worden via de gemeenten die ds. L. Schaafsma dient en in de dorpen rond het weeshuis, zodat er toezicht is op een goede verspreiding.

Naast deze lichamelijke nood is er ook een grote geestelijke nood. Er is een grote behoefte aan de verspreiding van het Woord van God. In de vorm van prediking, maar ook als zichtbaar instrument: een Bijbel. We willen graag met Kerst ieder een Bijbel overhandigen. Een Bijbel kost € 4,-, een kerkje € 3000,-.

Wij vragen uw gift voor dit speciale doel
banknr. 33.53.07.450

ten name van Stichting Stéphanos te Harskamp, onder vermelding van bijbelverspreiding. Voor informatie kunt u contact opnemen met de secretaris van Stéphanos, Fl. van Duijn, tel. 071-40169 30.

ontwerp: Drukkerij Klerk, Lekkerkerk

Vul de boodschappentas van een arm gezin in Oost-Europa

Veel gezinnen en ouderen in Oost-Europa maken zich grote zorgen over de komende winter. Het wordt opnieuw een periode van kou en honger. Er is nauwelijks geld voor verwarming, kleding, medicijnen en zelfs niet voor de dagelijkse boodschappen.

U kunt helpen. Voor € 10,- vult u de boodschappentas van een arm gezin in Oost-Europa. Met vijf tassen (€ 50,-) helpt u hen de winter door (november t/m maart).

Giro 35 35 181
m.v.v. 'winterhulp'

Hoeveel tassen neemt
u voor uw rekening?

Stichting Kom Over En Help

Postbus 138 • 3860 AC Nijkerk • Tel. (033) 246 32 08
Fax (033) 246 28 07 • info@koeh.nl • Giro 35 35 181

de aanval. O mens, wilt u, die zo nabij de rechtbank van uw Maker bent, Hem nog opzijschuiven met een: 'Ga weg'? Wat, uitstellen nu het mes aan uw keel is, nu de worm aan het hart van de boom is en de takken beginnen te verdorren? Nu de maaltanden tekortschieten omdat zij weinig in getal zijn, en zij die uit de vensters kijken, duister zijn geworden? Het dorre en gele blad is aan u gekomen, en bent u nog niet gereed voor het oordeel? Wacht u!" Ik wil me een enkele opmerking veroorloven: wellicht was het goed geweest de vindplaatsen van de gegeven citaten te vermelden.

Revoke

Voor info bel:

0416-692787
of
078-6930534

**Reformatische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen**

De 'Redelijke Godsdienst' van W. á Brakel wordt vertaald in de Chinese taal.

Hoeveel deeltjes á 2 euro neemt u voor uw rekening?

China. 1300 miljoen inwoners (een kwart van de wereldbevolking!). Er wordt een streng communistisch regime uitgeoefend. Godsdienst wordt door de staat gedictieerd in de vrijwel enige geregistreerde kerk, de DrieZelf kerk.

Christenen die gegrepen zijn door de kracht van Gods Woord, zich afscheiden en samenkomen in verborgen huisgemeenten worden nauwlettend gevolgd en zelfs wel vervolgd. Veel voorgangers van die geheime samenkomsten zijn elk ogenblik in gevaar. Tegen alle verdrukkingen in groeien de huisgemeenten evenwel hard!

De nood is groot. De honger naar Gods Woord en daarop gefundeerde geschriften is nog groter. China heeft een Reformatie nooit meegemaakt. Het ontbreekt met name voorgangers aan gedegen, gereformeerde geschriften die wij wellicht in ruime mate in huis hebben. Ze willen schriftuurlijk-bevindelijk prediken.

Stichting Bijbelse Hulpverlening China is reeds 6 jaar actief onder de huisgemeenten. We vertalen, drukken en verspreiden in grote oplagen de schatten uit de (Nadere) Reformatie. We zijn nu halverwege de vertaling van het omvangrijke, standaardwerk van ds. W. á Brakel.

U wordt vandaag gevraagd uw medechristenen in nood te helpen in het voorzien van gedegen werken. Opdat de prediking zuiver mag zijn en blijven!

**Slechts 2 euro
per deeltje in
een serie van 10.
Neemt u één complete
uitgave van 20 euro
voor uw rekening?**

De schatten der Reformatie: nu óók voor China!

Maak uw gift vandaag nog over op

3473.76.029

o.v.v. Brakelproject China.

Stichting
Bijbelse Hulpverlening China.
Secretariaat:
Diamantweg 47,
3817 GH AMERSFOORT.
Tel. 033-461 9922.
www.chinachristianbooks.nl